

ICT-beleidsplan

Algemeen beleidskader KOBA Zuiderkempen

Versie 04/05/2026

1. Missie

Onze scholengroep ziet ICT en media als een onmisbaar onderdeel van de wereld waarin onze leerlingen opgroeien. Wij willen hen niet afschermen van die wereld, maar hen er bewust en sterk in laten staan.

ICT is voor ons geen doel op zich, maar een krachtig middel om rijke, betekenisvolle leeromgevingen te creëren. We zetten technologie doelgericht in om het leren te verdiepen, samen te werken en de nieuwsgierigheid van leerlingen aan te wakkeren — altijd in dienst van de leerling, nooit ten koste van het echte leren.

We bereiden onze leerlingen voor op een digitale samenleving door hen niet alleen de kansen en mogelijkheden van ICT te laten ontdekken, maar ook door hen kritisch en weerbaar te maken tegenover de gevaren en valkuilen. Dit begint al van de jongste klassen, in kleine maar bewuste stappen.

2. Strategisch kader: het 4-in-balans-model

Ons ICT-beleid is opgebouwd rond het 4-in-balans-model van Kenniscentrum Digisprong. Duurzame kwaliteitsverbetering via ICT is alleen mogelijk wanneer vier bouwstenen in evenwicht zijn: visie, deskundigheid, digitaal leermateriaal en ICT-infrastructuur. Deze dragen samen het didactisch gebruik van ICT voor leren, ingebed in een context van leiderschap en samenwerking.

Visie	Deskundigheid	Digitaal leermateriaal	ICT-infrastructuur
Gedeelde, heldere visie als fundament van elk ICT-gebruik	Professionele groei van leerkrachten via Digisnap, bijscholing en externe expertise	Kwaliteitsvol, leeftijdsgericht en veilige middelen en lesmateriaal	Geharmoniseerde, betrouwbare en veilige omgeving over alle scholen heen

Leiderschap en samenwerking vormen de omringende context: directies bewaken de visie, leerkrachten wisselen good practices uit, ouders worden betrokken en scholen werken samen binnen de scholengroep.

De ICT-coördinator speelt binnen dit kader een centrale rol: hij of zij vertaalt de vier bouwstenen naar de dagelijkse schoolpraktijk, ondersteunt leerkrachten, bewaakt de infrastructuur, beheert het digitaal leermateriaal en draagt de visie actief uit. De ICT-coördinator is daarmee de verbindende schakel tussen beleid en werkvloer.

2.1 Visie

Technologie wordt enkel ingezet wanneer het een echte meerwaarde biedt. De pedagogisch-didactische keuze staat altijd centraal — het gebruik van ICT volgt de visie op goed onderwijs, niet omgekeerd. Leerlingen moeten de digitale wereld leren begrijpen, de voordelen en nadelen ervan inzien en er weerbaar in zijn/worden.

2.2 Deskundigheid en professionalisering

Leerkrachten zijn de sleutelspelers. We investeren structureel in hun professionele ontwikkeling via drie sporen:

Spoor	Aanpak
Geharmoniseerde infrastructuur als basis	Gelijke toestellen en software over alle scholen maken schooloverschrijdende bijscholing mogelijk. Vorming verspreid over het jaar, gevarieerde thema's, gemengde groepen.
Externe expertise (bv. Digiwolven)	Externe lesgevers (bv. Digiwolven) zijn waardevolle partners in ons ICT-aanbod. Zij brengen niet alleen expertise mee, maar ook materialen en een aanpak die een echte meerwaarde bieden. Structureel samenwerken met externe experts waarbij de lessen volledig door hen worden verzorgd en dit blijft zo. Door deze samenwerkingen geleidelijk eigen expertise opbouwen, zodat leerkrachten bepaalde elementen na verloop van tijd zelf kunnen overbrengen.
Digisnap-bevraging	Tweejaarlijkse bevraging van alle leerkrachten. De ICT-groep formuleert op basis hiervan aanbevelingen per school voor het komende werkjaar.

2.2.1 Opvolgtraject Digisnap

De resultaten van de Digisnap-bevraging vormen het vertrekpunt voor een gestructureerd opvolgtraject. Dit traject verloopt in een vaste cyclus en betreft alle relevante niveaus binnen de scholengroep:

Stap	Wie	Wat
1	ICT-coördinatoren (per school)	Verwerken en analyseren de Digisnap-resultaten per school. Brengen sterktes, groeipunten en prioriteiten in kaart.
2	ICT-coördinatoren (overleg)	De ICT-coördinatoren komen samen en bespreken de bevindingen, vergelijken resultaten over de scholen heen en formuleren concrete aanbevelingen voor bijscholing, materialen en aanpak.
3	Directies, ICT-werkgroep (terugkoppeling uit overleg)	De aanbevelingen van de ICT-coördinatoren worden besproken met de directies en lokale ICT-werkgroep van de betrokken scholen. Prioriteiten worden afgestemd op de schoolcontext en vertaald naar een concreet actieplan per school.
4	Uitvoering en opvolging	De afgesproken acties worden uitgevoerd doorheen het schooljaar. De ICT-werkgroep van de school volgt de voortgang op en rapporteert bij het volgende overlegmoment.

Dit opvolgtraject garandeert dat de Digisnap niet louter een meting is, maar een echte motor voor verbetering — gedragen door leerkrachten, coördinatoren en directies.

2.3 Digitaal leermateriaal

We kiezen bewust en kwaliteitsvol digitaal leermateriaal, afgestemd op leerdoelen en de leefwereld van leerlingen, in een gezonde mix van analoge en digitale werkvormen.

Centrale kennisbank: een digitale omgeving beheerd door de ICT-coördinatoren en ICT-werkgroepen met handleidingen, instructies en een overzichtelijke middelenlijst. Per tool is aangegeven voor welke leeftijdsgroep en welk doel deze het best geschikt is.

Voorkeur voor gratis en open-source software: omdat we met beperkte middelen werken, kiezen we bewust voor gratis en open-source alternatieven waar mogelijk. Dit sluit aan bij onze bredere boodschap dat duur niet altijd beter is.

2.4 Programmeren als 21ste-eeuwse vaardigheid

Programmeren is een volwaardige 21ste-eeuwse vaardigheid die we structureel willen opnemen in ons onderwijsaanbod. We zien programmeren breed: het gaat niet alleen over codes schrijven, maar over logisch en algoritmisch denken, problemen oplossen en creatief redeneren.

Werkvorm	Omschrijving
Analoog programmeren	Zonder scherm of toestel leren leerlingen de basisprincipes van programmeren via opdrachten, stappenplannen en spelvormen. Toegankelijk vanaf de jongste leeftijd.
Fysieke oefeningen	Leerlingen voeren zelf bewegingsopdrachten uit als 'mens-robot', waarbij ze commando's geven en uitvoeren. Dit maakt abstracte concepten tastbaar en speels.
Robots en hardware	Via het programmeren van robots en fysieke toestellen (bv. Bee-Bot, Lego Mindstorms, micro:bit) ervaren leerlingen direct het resultaat van hun code. Dit verrijkt zowel de technische als de probleemoplossende vaardigheden.
Digitaal programmeren	Via visuele programmeertalen (bv. Scratch) of andere tools leren leerlingen stap voor stap programmeerlogica begrijpen en toepassen.

De school bepaalt zelf hoe breed en op welk niveau ze programmeren inzet, afgestemd op de leeftijd van de leerlingen en de beschikbare middelen. De aanpak kan evolueren naarmate de expertise van leerkrachten groeit.

2.5 ICT-infrastructuur

Een betrouwbare, veilige en toegankelijke infrastructuur is een basisvoorwaarde. We harmoniseren de volledige infrastructuur over alle scholen: zelfde toestellen, zelfde software, gemeenschappelijk aankoopbeleid. Dit geeft overzicht, vereenvoudigd beheer en maakt schooloverschrijdende bijscholing mogelijk.

2.5.1 Inventarisatie en duurzaamheid

De school en scholengroep houdt een centrale inventaris bij van alle ICT-middelen over de scholen heen. Elk toestel, elke licentie en elk digitaal hulpmiddel wordt geregistreerd met de nodige gegevens zoals locatie, staat, aankoopdatum en gebruiker. Dit geeft

een duidelijk en actueel overzicht van wat beschikbaar is, waar het zich bevindt en wanneer vervanging of vernieuwing aan de orde is.

ICT is structureel opgenomen in de begroting van de scholengroep. We kiezen bewust voor refurbished toestellen indien mogelijk: kwalitatief hoogwaardig, goedkoper en met een kleinere ecologische voetafdruk. We maken leerlingen actief bewust van deze keuze als leermoment over duurzaam consumeren.

2.5.2 Overzicht toestellen per doelgroep

Doelgroep	Inzetbare toestellen
Kleuter (gedeeld)	iPad, digitaal bord, draagbare luidspreker, (refurbished) Chromebook, (refurbished) laptop. Aafgeschreven digitale borden en toestellen van de lagere school worden hergebruikt waar mogelijk. Dit past bewust in onze duurzaamheidsvisie: toestellen krijgen een tweede leven vooraleer ze worden afgedankt.
Lager 1-2 (gedeeld)	(Refurbished) tablet en/of iPad, digitaal bord
Lager 3-6 (gedeeld/per leerling)	(Refurbished) Chromebook, (refurbished) tablet en/of iPad, digitaal bord
Leerkrachten (persoonlijk)	(Refurbished) laptop
Lerarenplatform (persoonlijk)	(Refurbished) laptop van de regio
Directie, secretariaat, ICT, preventie, regio	(Refurbished) laptop
Interim en vervangingen (gedeeld)	Pool van (refurbished) laptops specifiek voor vervangingen

We kiezen er doelbewust voor om leerlingen kennis te laten maken met zowel tablets en/of iPads, als Chromebooks. Leerlingen leren zo omgaan met verschillende besturingssystemen en interfaces, wat hen voorbereidt op een digitale wereld waarin zij met meerdere platformen in aanraking zullen komen. Dit verhoogt hun digitale weerbaarheid en flexibiliteit.

2.5.3 Projectie, versterking en analoge middelen

In elk leslokaal zijn de nodige middelen aanwezig om het lesgeven te ondersteunen. We voorzien hierbij zowel digitale als analoge hulpmiddelen, want een sterke leeromgeving combineert het beste van beide werelden.

Middel	Toelichting
Digitaal bord	Elk leslokaal is uitgerust met een digitaal bord. Dit ondersteunt interactief lesgeven en visualisatie van leerstof. Het digitale bord voorziet ook in geluidsversterking voor het afspelen van audio en video tijdens de les.
Draagbare luidspreker (kleuter)	In de kleuterklassen wordt een draagbare luidspreker voorzien als flexibele versterkingsoplossing. Zo kan de leerkracht geluid afspelen ongeacht de positie in de klas, afgestemd op de specifieke noden van jonge kinderen.
Whiteboard en fysieke posters	Naast digitale middelen raden we scholen aan ook te voorzien in whiteboards, fysieke posters en ander analogoog materiaal. Dit garandeert dat leerkrachten kunnen kiezen voor de meest geschikte lesvorm.

We moedigen leerkrachten actief aan om bij tijd en wijle bewust te kiezen voor een les zonder digitale hulpmiddelen. Analogoog lesgeven heeft zijn eigen pedagogische waarde en houdt leerlingen scherp en betrokken op een andere manier. De beschikbaarheid van whiteboards en fysiek materiaal maakt deze keuze laagdrempelig.

We stimuleren leerkrachten om expliciet te benoemen wat ze doen bij digitale handelingen: "Ik sla dit op in de map Projecten", "Ik let op welke bron ik kies". Zo bouwen leerlingen van jongs af aan een digitale woordenschat en bewuste gebruiken op.

2.5.4 Wifi-netwerk

Netwerk	Omschrijving
Schoolnetwerk per vestiging	Elke school beschikt over een (wifi-)netwerk dat is afgestemd op het onderwijsniveau en de noden van die vestiging.
Overkoepelend personeelsnetwerk	Een gemeenschappelijk wifi-netwerk voor alle personeelsleden, bruikbaar in elke school van de scholengroep. Dit garandeert maximale flexibiliteit voor leerkrachten die in meerdere vestigingen actief zijn.

2.5.5 Gebruiksbeleid persoonlijke toestellen

Elk personeelslid krijgt één toestel aangeboden conform de richtlijnen van de overheid, afgestemd op de uit te voeren taak. Voor het gebruik van dit toestel gelden de volgende regels:

Regel	Toelichting
Meenemen naar huis	Toegestaan mits een ondertekende gebruiksovereenkomst tussen het personeelslid en de scholengroep.
Inlevering of wissel	Het personeelslid kan te allen tijde gevraagd worden het toestel in te leveren of om te wisselen voor een ander toestel.
Geen persoonlijk gebruik	Het toestel is uitsluitend bestemd voor professionele doeleinden en is geen persoonlijk eigendom.
Toestellen in beheer	Alle toestellen worden centraal beheerd. Dit voorkomt ongeoorloofd gebruik en waarborgt de privacy van leerlingen en personeel: niemand kan zomaar in elkaars bestanden (GDPR).

2.5.6 Uitlenen toestellen aan leerlingen

De school gaat niet actief toestellen aanbieden om mee naar huis te geven. Op vraag van de leerling of ouder kan de school echter wel een toestel uitleenen. Voor dit uitleenen gelden de volgende voorwaarden:

Regel	Toelichting
Op vraag, niet actief aangeboden	De school leent toestellen enkel uit op vraag van de leerling of ouder. Er wordt geen actief uitleen- of thuisgebruikbeleid gevoerd.
Gebruiksovereenkomst verplicht	Voor het uitleenen wordt een gebruiksovereenkomst opgemaakt en ondertekend door de ouder(s) of het personeelslid. Hier kan een waarborg voor gevraagd worden.
Terugvraag door de school	De school kan het toestel te allen tijde terugvragen. De leerling of ouder dient het toestel onmiddellijk op verzoek in te leveren.
Inlevering einde schooljaar	Elk uitgeleend toestel moet uiterlijk voor het einde van het schooljaar worden ingeleverd.
Gebruik buiten de uren op school	Leerlingen hebben de mogelijkheid om buiten de uren gebruik te maken van een computer op school (bv. middagpauze, huiswerkklas, ...). Dit wordt gefaciliteerd door de school zonder dat hiervoor een toestel mee naar huis wordt gegeven.

2.6 Digitaal schoolplatform, leerlingopvolging en administratie

De opvolging van leerlingen gebeurt via het digitale schoolplatform. Leerkrachten kunnen hierin vorderingen opvolgen, bijsturen en aanpassingen doen op maat van de noden van individuele leerlingen. Het platform vormt zo een centraal en veilig ankerpunt voor de pedagogische opvolging.

We kiezen voor platformen die een aanvulling zijn op het leerproces en administratie. Een gekozen platform moet prijs/kwaliteit de beste mogelijkheden bieden.

2.7 Ticketsysteem, continuïteit en back-upstructuur ICT-team

Voor de opvolging van ICT-problemen en -vragen werken de ICT-Coördinatoren met een centraal ticketsysteem. Elke melding wordt geregistreerd, toegewezen en opgevolgd via dit systeem. Dit biedt een aantal concrete voordelen:

Voordeel	Toelichting
Centrale opvolging	Alle problemen en vragen worden op één plaats geregistreerd en opgevolgd. Niets valt tussen de mazen van het net en de status van elk ticket is steeds zichtbaar.
Sneller inspringen bij uitval	Bij afwezigheid of uitval van een collega-coördinator kan een andere coördinator de openstaande tickets onmiddellijk overnemen. De eenvormige infrastructuur en het ticketsysteem maken dit mogelijk zonder verlies van context.
Traceerbaarheid	Elk probleem, elke oplossing en elke communicatie wordt gelogd. Dit maakt het eenvoudig om terugkerende problemen te detecteren en structureel aan te pakken.
Prioritering	Tickets kunnen geprioriteerd worden op basis van urgentie en impact, zodat het ICT-team zijn tijd en middelen gericht kan inzetten.

Het ICT-team is bewust zo opgebouwd dat collega's elkaars back-up kunnen zijn. Doordat alle scholen gelijkvormig zijn ingericht, kan een ICT-coördinator vlot inspringen in een andere vestiging bij problemen of afwezigheid. Voor de regio ICT-coördinator is

er een back-up voorzien op het niveau van de koepelorganisatie, zodat de continuïteit van de ICT-werking te allen tijde gegarandeerd blijft.

3. Bewustwording: kansen én risico's

Doorheen alle pijlers loopt als rode draad de bewustwording van leerlingen. We tonen hen de mogelijkheden van ICT, maar leren hen tegelijk gevaren herkennen. Weerbaarheid en kritisch denken zitten verweven in elke les, elke digitale handeling, elk gesprek.

Kansen	Gevaren en valkuilen
Rijkere leeromgevingen; Samenwerken en creatief werken; Verbinding met de wereld buiten de school; Zelfstandig informatie opzoeken en verwerken.	Cyberpesten en online pesten; Schermverslaving en ongezond mediagebruik; Privacy en gegevensbescherming; Desinformatie en onbetrouwbare bronnen

Lessen "Veilig online": structureel onderdeel van ons onderwijsaanbod vanaf het eerste leerjaar, ontwikkeld en onderhouden door de ICT-coördinatoren. Thema's: cyberpesten, mediawijsheid, veilig internetten, bewust omgaan met sociale media en digitale communicatie.

4. Smartphonebeleid

Wie	Beleid
Leerlingen	Smartphones zijn verboden op school. Leerlingen zijn nog te jong om doordacht en zelfregulerend met een smartphone om te gaan. De vaardigheden hiervoor zijn op basisschoolleeftijd nog volop in ontwikkeling. We bespreken dit thema expliciet in de lessen "Veilig online". We raden ouders ook aan om thuis bewust om te gaan met digitale media.
Leerkrachten	Worden aangemoedigd hun smartphone niet buiten proportie te gebruiken in de aanwezigheid van leerlingen. Leerkrachten zijn rolmodellen — ook in digitaal gedrag.

5. Recht op deconnectie

Elke school beschikt over een eigen deconnectienota waarin duidelijk is vastgelegd op welke momenten en via welke kanalen er gecommuniceerd wordt. Buiten de schooluren hebben alle betrokkenen het recht om ongestoord te zijn.

Principe	Toelichting
Vaste communicatiemomenten	Per school vastgelegd via de deconnectienota. Geldt voor leerkrachten, leerlingen, ouders en directie.
Geen sociale media	Facebook, Instagram of gelijkaardige platformen worden niet gebruikt voor schoolcommunicatie. Elke school kiest zelf of de professionele communicatie verloopt via mail of via een schoolplatform. Beide zijn volwaardige en veilige kanalen binnen ons beleid. Een school mag voor promotie-doeleinden bewust en doordacht gebruik maken van deze platformen.
Vrije momenten	Buiten de schooluren mag niemand gestoord worden (deconnectienota). Directies geven zelf het goede voorbeeld.

6. Cybersecurity en gegevensbescherming (GDPR)

Thema	Aanpak
Technische beveiliging	Ondersteuning vanuit de koepelorganisatie voor accountbeveiliging, netwerkbewaking en opvolging van beveiligingsrisico's.
Bewustwording	Gerichte sessies voor leerkrachten, leerlingen en ouders over phishing, wachtwoorden, privacy en online identiteit.
GDPR-conformiteit	Persoonsgegevens worden enkel correct, transparant en beveiligd verwerkt. De tool Gripa brengt de digitale omgeving in kaart en bewaakt GDPR-naleving. De samenbundeling van scholen creëert de structuur voor een striktere, gemeenschappelijke norm.
Verwerkingsregister	De school/scholengroep houdt een verwerkingsregister bij waarin wordt vastgelegd welke persoonsgegevens verwerkt worden, met welk doel, op welke basis en door wie. Dit is een wettelijke verplichting en wordt centraal beheerd en up-to-date gehouden.

Toestemmingsbeleid (foto's en video's)	Voor het gebruiken van foto's en video's van leerlingen is uitdrukkelijke toestemming van de ouders vereist. Toestemming wordt schriftelijk vastgelegd bij inschrijving en kan te allen tijde worden ingetrokken. Beelden worden enkel gebruikt voor het doel waarvoor toestemming werd gegeven.
Bewaartermijnen	Persoonsgegevens worden niet langer bewaard dan noodzakelijk. De scholengroep hanteert duidelijke bewaartermijnen per type gegeven, in lijn met de wettelijke richtlijnen. Na het verstrijken van de termijn worden gegevens veilig verwijderd of geanonimiseerd.
Persoonlijke accounts	Elke medewerker werkt uitsluitend met een persoonlijk account. Zo kunnen handelingen, incidenten en datalekken steeds herleid worden naar een specifieke gebruiker. Gedeelde logins zijn niet toegestaan.
Functionele mailboxen als gedeeld postvak	Mailboxen op functienaam (bv. directie@, secretariaat@) worden niet langer als gedeelde login gebruikt. Ze worden omgezet naar gedeelde postvakken waaraan individuele medewerkers met extra rechten toegang krijgen via hun persoonlijk account. Zo blijft traceerbaarheid gegarandeerd.
Geauthenticeerd afdrukken	Afdrukken kan niet rechtstreeks vanaf een toestel. Elke afdrukopdracht vereist authenticatie van de gebruiker bij de printer. Dit voorkomt dat gevoelige documenten onbeheerd in de printer achterblijven en garandeert dat afdrukken steeds gekoppeld zijn aan een specifieke persoon.

7. ICT-coördinatie

Een sterk ICT-beleid staat of valt met de mensen die het dagelijks in de praktijk brengen en bewaken. We hebben hiervoor een gestructureerde coördinatiestructuur uitgebouwd die zowel de individuele scholen ondersteunt als de samenwerking over de scholen heen bevordert.

Rol	Verantwoordelijkheden
Overkoepelende ICT-coördinator	Geeft vorm aan en stuurt de ICT-groep aan. Bewaakt de coherentie van het beleid over alle scholen heen. Stimuleert samenwerking en kennisdeling. Vertaalt de strategische visie naar concrete acties op de werkvloer. Fungeert als verbindingsfiguur tussen directies, leerkrachten, externe partners en de ICT-groep.
ICT-coördinatoren per school	Volgen de digitale werking van de eigen school op. Ondersteunen leerkrachten in hun dagelijkse ICT-praktijk. Komen op geregelde momenten samen als groep om taken in kaart te brengen, ervaringen te delen en gezamenlijke uitdagingen aan te pakken. Ontwikkelen en onderhouden de lessen "Veilig online".

Het regelmatig overleg van de ICT-groep is een structureel onderdeel van de werking van de scholengroep. Wat op één school werkt, hoeft niet opnieuw uitgevonden te worden op een andere. Door structureel samen te komen en kennis te delen, versterken de coördinatoren elkaar en tillen ze het ICT-niveau van de hele scholengroep omhoog.